Hälso- och sjukvårdsnämnden

FÖRSLAG TILL BESLUT
2021-12-14

Socialdemokraterna
I STOCKHOLMSREGIONEN

Ärende 5
HSN 2021-2396

**Förslag till beslut gällande Val av framtida IT-tjänst till 1177 Vårdguiden på telefon och utredning av driftform 1177 Vårdguiden på telefon**

Sjukvårdsrådgivningen genom 1177 Vårdguiden är en bärande del av sjukvårdens infrastruktur. Tillsammans med ens fasta vårdkontakt på vårdcentralen ska 1177 Vårdguiden vara vägen in i vården för medborgarna. För oss socialdemokrater handlar det i grunden inte om driftsformen, utan om att bygga ett enhetligt sjukvårdssystem som premierar en sammanhållen vård med patienten i centrum framför att uppstyckat system där marknadens jakt på lönsamhet är det viktigaste.

Det moderatledda styret menar att det inte är lämpligt för regionen att driva sjukvårdsrådgivningen genom SLSO då den offentliga vården inte kan anses vara oberoende. Socialdemokraterna menar att detta är ett anmärkningsvärt sätt att se på vår gemensamt finansierade och drivna välfärd .- att det skulle vara ett vårdbolag bland andra. Detta visar med all tydlighet på hur lång Moderaternas privatiseringsexperiment i stockholmsvården har gått. Vidare är det mycket uppseendeväckande att Region Stockholm därmed gör en helt annan bedömning än samtliga andra regioner.

Konsekvensen av denna extrema syn på offentligt driven vård blir att sjukvårdsrådgivningen måste upphandlas till en aktör som inte driver vård i regionen. Det kan i så fall öppna upp för antingen ett nätläkarbolag utan avtal med Region Stockholm, en utländsk aktör eller ett företag utan kopplingar till vården. Detta visar återigen på en syn där sjukvårdsrådgivningen ska vara frikopplad från den övriga vården istället för att vara en central del av sjukvårdssystemet.

Region Stockholm är ensamma om att bedriva 1177:s sjukvårdsrådgivning på entreprenad. Under lång tid har denna upphandling kantats av skandaler, inte minst 2019, då det framkom att känsliga patientuppgifter från miljontals samtal via en underleverantör legat öppet som ljudfiler på servrar ända sedan 2013. Hanteringen var dessutom rättsligt osäkert, då underleverantören i Thailand hade åtkomst till patientuppgifterna.

Även om Region Stockholm har korta väntetider till 1177 finns det starka skäl att ifrågasätta kvaliteten i samtalen. En undersökning från Distriktsläkarföreningen visar nämligen på just detta. 1177 Vårdguiden i Region Stockholm ger minst egenråd och minst hänvisning till primärvården jämfört med Västra Götalandsregionen, Region Skåne och Region Östergötland. Hela 4 av 10 stockholmare hänvisas till akuten, att jämföra med 22% i Östergötland. Med detta i åtanke är det inte förvånande att stockholmarna idag har ett lågt förtroende för sjukvårdsrådgivningen. En ny undersökning från Inera pekar tydligt ut att invånarna i Stockholmsregionen har i särklass lägst förtroende för tjänsten. Särskilt anmärkningsvärt att Region Stockholm sticker ut som klart sämst när det gäller trovärdigheten för 1177 Vårdguiden.

Trots att Region Stockholm är landets rikaste region har vi de allra längsta väntetiderna på akuten. Situationen på akutmottagningarna kan ses som ett lackmuspapper över hur välfungerande sjukvårdssystemet är. I Region Stockholm är det uppenbart att det dels saknas vårdplatser på sjukhusen och att för många patienter söker sig till akuten för besvär de kunde fått hjälp med i primärvården. Här har sjukvårdsrådgivningen en nyckelroll för att inte bara ge råd till egenvård utan även hänvisa patienter rätt.

I samband med att Region Värmland återtog 1177 Vårdguiden i egen regi föll antalet patienter som hänvisades direkt till akutmottagningar med fem procent. Det innebär inte bara att akutsjukhusen avlastas, utan även att stockholmarna skulle slippa bli väntande på akuten för besvär som kunde åtgärdats på andra vårdnivåer eller med hjälp av egenvård. 1177 Vårdguiden ska inte vara en slussfunktion till akuten. Vårdpersonalen måste få tid och möjlighet att ge råd och stöd, och då måste verksamheten styras mot kvalitet, inte pinnjakt för snabba samtal. Beslutet att fortsatt privatisera 1177 Vårdguiden på telefon riskerar att förstärka en utveckling där sjukvårdsrådgivningen hänvisar patienter till akuten istället för att ge råd och stöd till egenvård.

Regionrevisorerna har tidigare under året lyft just kritik mot otydligheten i regionens relation till Ineras utvecklingsarbete, då Region Stockholm finansierar Inera utan att ta del av de gemensamma lösningarna. En anledning till detta uppges vara att Region Stockholm premierar att låta privata vårdgivare tillhandahålla egna lösningar istället för att prioritera samordning och enhetlighet för patienten. Socialdemokraterna ser med oro på att Region Stockholm har valt en helt annan väg än övriga landet. Regionala särlösningar spär på ett splittrat sjukvårdssystem där Region

Stockholm hamnar utanför det nationella utvecklingsarbetet gällande 1177 Vårdguiden. Vi menar därför att Region Stockholm bör ansluta sig till det nationella arbetet genom Inera AB vad gäller IT-tjänst.

Avslutningsvis. För oss socialdemokrater är det självklart att samhällsbärande infrastruktur ska drivas i egen regi, fritt från affärsintressen. Det handlar om att kunna lita på att dina behov som patient står i centrum för sjukvårdsrådgivningen, inte huruvida du är en lönsam kund. 1177 måste återtas i egen regi – inte utsättas för nya privatiseringsexperiment. Vårdens pengar ska gå till vård och fördelas efter behov. Det är dags att ta tillbaka den demokratiska kontrollen.

**Socialdemokraterna** föreslår hälso- och sjukvårdsnämnden besluta

*Att* hälso- och sjukvårdsförvaltningen ges i uppdrag att inleda ett arbete med att återta 1177 Vårdguiden i egen regi

*Att* hälso- och sjukvårdsförvaltningen ges i uppdrag att i samverkan med SLSO ge 1177 och Alltid Öppet ett förstärkt uppdrag.

*Att* hälso- och sjukvårdsförvaltningen ges i uppdrag att fortsätta utreda om Region Stockholm kan ansluta sig till den IT-tjänst som ramupphandlas genom Inera AB

Talla Alkurdi (S) m.fl